

ET FREMTIDSSIKKERT EUROPA KRÆVER MERE END KRUDT OG KUGLER

DEBAT

nyt
europa
bæredygtigt og inkluderende

Maj 2026

NYT EUROPA BRIEF

Af Julie Rosenkilde, direktør i Nyt Europa og Lone Loklindt, forperson for Nyt Europa

Glædelig Europadag! Tidligere har det blot været en almindelig 9. maj for de fleste af os, men i år er vi tættere på Europa end nogensinde før. Det giver anledning til fejring, men også til refleksion.

Vi står nemlig ved en skillevej, hvor de valg, vi træffer nu, vil forme Europas fremtid i årtier frem. En ny verdensorden er ved at blive støbt, og EU har rivende travlt med at opruste mod autoritære trusler. Det er dog en oprustning med en smal definition af sikkerhed og med et snævert fokus på militær og marked.

I denne konfliktrige tid ønsker Europa at kunne forsvare sig selv. Men hvis vi ønsker et fremtidssikkert Europa, er det ikke nok, at vi køber krudt og kugler og er en passiv tilskuer til verdens kaos. Vi skal kigge kritisk indad og blive et modsvar og alternativ til de autoritære magter.

DE OVERSETE SIKKERHEDSTRUSLER

Verden befinder sig i en tid præget af krig og usikkerhed. Men den politiske debat om sikkerhed bliver alt for ofte reduceret til spørgsmålet om militaristisk oprustning og den økonomiske konkurrenceevne.

Det er en farlig forenkling, fordi vi risikerer at overse kompleksiteten af sikkerhed.

Et stigende pres på demokratiet, klimaforandringer og voksende ulighed tegner et kontinent i kriser. Kriser, som truer Europas sikkerhed.

Liberties Rule of Law Report 2026 fra Civil Liberties Europe viser, at mange af de lande som vi normalt tænker bærer fanen for demokrati og retssikkerhed, såsom Danmark, Belgien og Tyskland, oplever en tilbagegang. Det er ikke længere kun få lande i EU, som er i fare for demokratisk tilbagegang, det er i højere grad en tendens som ikke ænser landegrænser.

Og så er der klimaet. European State of the Climate rapport 2025, som blev udgivet i sidste uge, skriver, at Europa bliver opvarmet mere end dobbelt så hurtigt som det globale gennemsnit. Klimakrisen er altså ikke kun en fjern international krise, men også en krise som vores kontinent er og bliver offer for.

Samtidig bliver hverdagen dyrere for almindelige mennesker, mens rigdommen samler sig i toppen. Det skriver Oxfam i deres årlige rapport. Den viser, at milliardærers formuer steg med tre gange mere sidste år sammenlignet med de seneste fem år, mens millioner af mennesker i Europa står overfor fødevareusikkerhed. Økonomisk ulighed gøder, ifølge rapporten, samfundet for autoritarisme og demokratisk tilbagegang.

VI MÅ VÆRNE OM VORES VÆRDIER

Hvis vi vil værne om vores fremtid, har vi behov for et fundamentalt opgør med den måde, vi laver politik på, og med de parametre, vi måler succes på. EU's politik skal måles på lighed, bæredygtighed og respekt for planetens grænser. Vores økonomi skal være til for at forbedre livskvalitet for alle mennesker, og ikke bare toppen.

Vi bliver nødt til at styrke vores demokrati og bekæmpe ulighed ved at blive bedre til at inddrage borgere fra alle lag af samfundet, civilsamfundet og kigge på de langsigtede perspektiver.

Den kaotiske verdenssituation kalder på et Europa, der ikke blot reagerer på kriser, men som aktivt tager ansvar for at skabe en retfærdig fremtid og for de problemer vi selv har skabt. Både i og uden for Europas grænser.

Vi må insistere på at forsvare og forstærke menneskerettighederne, bæredygtighed og demokrati. Værdier som Europa selv er ved at forsømme, selvom de er afgørende for vores sikkerhed og fremtid.

Her på Europadagen ønsker vi ikke bare et samlet Europa, men et Europa der tager sikkerhed alvorligt i dag og i fremtiden. Både for de traditionelle trusler, men også de oversete.

